

Til Stortingets Kommunal- og forvaltningskomité

Vår ref.:
KF

Deres ref.:

Dato:
28. oktober 2025

Innspill til stortingsmelding om Norges arbeid med bærekraftsmålene. Status, utfordringer og veien videre. Meld. St. 35 (2024-2025)

Tekna er fagforeningen for 116 000 ingeniører, teknologer og naturvitere. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge. Våre medlemmer bidrar med kunnskap, forskning og teknologi til en mer bærekraftig verden.

Det er positivt å se at Norge er på god vei til å nå bærekraftsmålene innen 2030. At Norge er et godt land å leve i må likevel ikke tas for gitt. Verden er i rask endring og trusselbildet forandres stadig. For å kunne møte nye utfordringer og omstille oss til en tryggere og mer bærekraftig framtid, mener Tekna at regjeringen må investere i kompetansen som trengs for å oppnå en grønn og digital omstilling.

Tekna vil fremheve tre tiltak som må prioriteres for at Norge skal nå bærekraftsmålene og bidra til en grønn omstilling av samfunnet. Vi mener regjeringen må:

- styrke helseberedskapen
- satse på naturvern- og restaurering for å øke beredskapsevnen
- investere i realfag og forskning for å dyrke kompetansen for en grønn og digital omstilling

Styrket helseberedskap

Det er gledelig at Norge er på god vei til å nå bærekraftsmålene relatert til helse og livskvalitet, men utviklingen kan ikke tas for gitt i en verden i rask endring. Tekna mener at en grunnleggende forutsetning for å ivareta vårt trygge og bærekraftige velferdssamfunn er å styrke helseberedskapen.

Teknas medlemmer er representert i helseforvaltningen og på tjenestestedene, og besitter faglig innsikt og kompetanse som vil være avgjørende for å få til mer effektive og bedre løsninger i arbeidet med helseberedskap i bredt.

Tekna viser til helsepersonellkommisjonens rapport som konkluderer med at vi fremover ikke har tilstrekkelig helsepersonell til å opprettholde gode helse- og omsorgstjenester til befolkningen. Tekna mener en del av løsningen må være å endre måten vi jobber på, viljen og evnen til å ta i bruk ny teknologi og hvordan vi fordeler arbeidsoppgaver mellom de ulike profesjonene.

Tekna viser også til det nyoppnevnte Helsereformutvalget og håper utvalget anerkjenner verdien av realfaglig kompetanse som en sentral del av en ny reform i helse- og omsorgssektoren.

Tekna ber Stortinget understreke behovet for en målrettet realfagssatsing for å sikre at helse- og omsorgssektoren får den kompetansen som trengs for å møte framtidens utfordringer.

Tekna mener Stortinget må understreke betydningen av å få til en bedre utvikling for å ta i bruk alle gode krefter og den kompetanse som vi har, samtidig som vi må legge til rette for utvikling av ny teknologi og digitale løsninger som frigir menneskelige ressurser til å håndtere mennesker ved kriser.

Ivaretatt natur styrker beredskapen

Tekna ser seg enig i regjeringens vurdering av hvordan samspillet mellom de globale miljøkrisene gjør oss ytterligere sårbare på områder som helse og sikkerhet. Stortingsmeldingen identifiserer en rekke delmål med forbedringspotensial, og Tekna er spesielt opptatt av delmål 11.5, 13.1, 13.3, 15.1 og 15.5.¹

En investering i naturen er en effektiv investering i vår beredskap. Velfungerende økosystemer og restaurert natur beskytter oss mot ekstremvær som hetebølger, flom og ras. I tillegg gir naturen oss ren luft, rent vann og god helse. Ivaretatt natur og styrket klimatilpasning på hjemmebane gjør oss mindre sårbare i en urolig verden. EU-kommisjonen konkluderer at hver euro brukt på

¹ Delmål 11.5 handler om å redusere antall personer som rammes av katastrofer, og de direkte økonomiske tapene av slike katastrofer; delmål 13.1 handler om å styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimaendringene; delmål 13.3 handler om å styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringene, deres evne til tidlig varsling, samt styrking av kunnskapen og bevisstgjøringen om dette; delmål 15.1 handler om å sikre bevaring, restaurering og bærekraftig bruk av økosystem på land, i elver og innsjøer og økosystemtjenestene fra disse; delmål 15.5 handler om å redusere ødeleggelsen av habitater, stanse tap av biologisk mangfold og verne truede arter.

naturrestaurering gir mellom 8 til 38 euro tilbake i verdifulle økosystemfunksjoner.²

Tekna er positive til regjeringens intensjon om å legge fram en statusoppdatering av fremdriften til handlingsplanen for naturmangfold hvert fjerde år. I vårt innspill til handlingsplanen berømmet vi regjeringen for å ha utarbeidet et solid faglig grunnlag om de fysiske og samfunnsmessige rammene rundt naturpolitikken, men vurderte at dette ikke ble fulgt opp gjennom klare nok mål og tilstrekkelig konkrete og kraftfulle tiltak.

Kommunene spiller en nøkkelrolle i både klima- og beredskapsarbeid. De bør styrkes som naturforvaltere gjennom økt støtte til utvikling av naturregnskap, arealkartlegging og gjennomføring av planvask. Tekna mener at det må et tettere regionalt samarbeid til for å løfte arealforvaltningen opp på et mer helhetlig nivå og at staten bør tilrettelegge for dette.

Tekna mener oppfølgingen av naturavtalen må gis et tilstrekkelig løft i statsbudsjett for 2026 på minimum 1,1 milliarder kroner i friske midler. Det må også etableres en budsjettmessig opptrappingsplan for perioden 2026 til 2030.

Kompetanse og forskning for en bærekraftig utvikling

Tekna mener at Norge trenger en reell satsing på realfag for å oppnå grønn vekst og verdiskapning. Stortingsmeldingen identifiserer delmål 4.4, som omhandler å øke antall unge og voksne med den rette kompetansen for en bærekraftig omstilling, og delmål 9.5, om styrking av vitenskapelig forskning, oppgradering av teknologien i næringslivssektorene og stimulering til innovasjon, som delmål med forbedringspotensial.

Realfag er en viktig nøkkel til en bærekraftig omstilling. Likevel står vi i en realfagskrise; norske elever gjør det stadig dårligere i matematikk og naturfag i internasjonale tester, færre velger realfag i videregående skole, søkertallene til ingeniørutdanninger faller, og søkningen til lektorutdanning i realfag er halvert siden 2018.

Tekna mener at det må etableres en bred politisk enighet om at det skal utarbeides konkrete tiltak for økt rekruttering til realfag.

For å sikre Norges posisjon som en kunnskapsnasjon, vår konkurransekraft og muligheter til å hente hjem EU-midler, må investeringene i forskning og utvikling (FoU) styrkes betydelig. Forskning er en sentral drivkraft for konkurransekraft, arbeidsplasser og bærekraftige løsninger. Økt finansiering vil bidra til å styrke

² European Commission (2023) *Nature Restoration Regulation*, Energy, Climate change, Environment. URL: https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/nature-restoration-regulation_en

norsk innovasjonsevne og gjøre landet mer attraktivt for forskertalenter fra hele verden.

Samtidig må det legges til rette for tettere samarbeid mellom akademia, næringsliv og offentlig sektor for å sikre at forskningen omsettes i praktiske løsninger. Vi må sikre at norske forskningsmiljøer og næringslivet har de ressursene som trengs for å drive innovasjon og teknologiutvikling.

Tekna ber Stortinget om å søke sammen om et bredt forskningspolitisk forlik om en gradvis økning av den offentlige forskningsfinansieringen opp til 1,25 prosent av BNP innen 2030.

Avsluttende merknad: ikke *mest*, men *best* digitalisert

Stortingsmeldingen tydeliggjør behovet for bruk av data og teknologi som verktøy for å fremme en bærekraftig utvikling og bidra til å nå bærekraftsmålene. Tekna mener at det er positivt at regjeringen har målsatt seg å bli det mest digitaliserte landet innen 2030, men oppfordrer til at fokuset bør ligge på å bli det *best* digitaliserte landet innen 2030. For å nå målet om en grønn og digital omstilling på det legges til rette for å utvikle den riktige kompetansen, gjennom en satsing på realfag, studieplasser i ingeniør- og teknologifag, og langsiktige investeringer i forsknings- og utdanningssektoren.